

Filosofisk omstillingsparathed, 2021

*

Hensigtserklæringer om opretning af Jordens skrantende klima – vedtaget på verdensomspændende klimakonferencer igennem mere end 23 år – effektueres kun i ringe grad. Uanset at disse erklæringer er baseret på talrige seriøse videnskabelige rapporter.

Og da vi, velvidende, kunne afhjælpe skaderne på planeten, så bør det (det drejer sig om intet mindre end vort eksistensgrundlag) være almindelig sund logik, at det ulogiske og ødelæggende adfærd trænger til et mentalt eftersyn.

*

I indledningen til 'Den Europæiske Filosofi' gøres der opmærksom på, at der ikke filosoferes i et historisk tomrum. Filosofien er en videreførelse af tankemotiver, som en fremtrædende filosof, Whitehead – med en let overdrivelse som fremmer forståelsen (men altså retningsgivende) – har skrevet.

Whitehead følger op med, at den europæiske filosofis lange historie kan betragtes som fodnoter til Platon: At idéudviklingen i filosofien, skriver han, ofte kan fremtræde som tankeudvekslinger mellem repræsentanter for modsatrettede anskuelser. Men, og det er pointen: trods disse forskellige anskuelser er ideerne alligevel, som Platons dialoger, kædet traditionelt sammen.

Og da Platon filosofi, overtaget i den europæiske filosofi, ikke har resulteret i en afklaring af det fundamentale spørgsmål om menneskets bestilling i verden – og dermed hvordan vi kan forholde os til livet - ja, så har vi, dybest set, videreført en afmægtig filosofi.

Der betyder, at der ikke ligger en filosofis tradition (heller ikke etablerede religioner) som er gearret til den utraditionelle, men i dag aktuelle filosofi, der blev hengemt af Evangelisten Johannes. – Og da almen stillingtagen, måske af omveje, er begrundet i filosofiske anskuelser, så er vi med Johannes udsat for en livsanskuelse, som ikke alene rækker ud over gentagne filosofiske 'tankemotiver' (som Whitehead skriver) men også ud over de anskuelser, vi støtter os til i dagligdagen.

Skal vi begribe Johannes' udledning af Jesus' ærinde er udfordringen afstandtagen fra traditionel tankegang. Lyt til Sokrates anbefaling, lige før hans død: *af de grunde, vi her har gennemgået, Simmias, skal vi til det yderste bestræbe os for at nå til dyd og indsigt her i livet. Thi kampprisen er herlig og håbet stort.*

Sokrates' filosofiske base var (som Platon her gør opmærksom på) at mennesket med gejst, om muligt – på vore jordnære præmisser – skulle begribe *de evige ideer af tingenes blivende væsen.*

Denne stillingtagen til vort aktuelle menneskeliv mangler i vor tids filosofi. Den er adskilt fra Platons religiøse overvejelser og helhedstænkning, som vi ser da:

Planetens skrantende klima bliver fyldigt beskrevet i talrige videnskabelige rapporter – men ingen filosofiske overvejelser om årsagen til at der, trods viden og muligheder, (nu igennem 23 år) ikke handles på de hensigtserklæringer, som løbende er vedtaget på verdensomspændende klimakonferencer.

Med det kedelige faktum bør en sokratiske afklaring være vedkommende – underlagt enkle argumenter, fritaget for indviklet og misvisende sofistisk tankeeksersits. Alene med fokus mod filosofiens formål om *kærlighed til visdom*. Ligesom geniet Albert Einstein der, ud over *så kort som*

muligt, men så heller ikke kortere anbefalede, at man i en problemstilling bør begynde *helt forfra*, vedkommende med en analyse af den kristne religionsdannelse.

3 synoptiske evangelister i det Nye Testamente.

'Biblen i Kulturhistorisk Lys' er skrevet af kirkens egne forskere. Bogen er en gennemgang af Biblen i flere bind, med tilhørende analyser – herunder fyldige afsnit om Markus, Mathæus og Lukas' belæg for deres evangelier.

De 3 havde ikke kendt Jesus, gør forskerne opmærksom på. De skrev på overleveringer om den historiske Jesus, dels med særstof for hvert enkelt, dels og overvejede på mundtlige myter; *talekilder*, som var fælles stof i deres tre evangelier. Af den årsag kaldes Markus, Mathæus og Lukas for De Tre Synoptiske (ensartede) Evangelister.

Mere stof om de tre evangelisters fælles motiv findes i verdslig kristendomsforskning. Her kan man læse, at Markus, Mathæus og Lukas også indpassede den historiske Jesus i ældre mytedannelser: I et (tabt) tredelt evangelium Q (Kilden), dertil i 'Miracle Stories', i 'Kerygma' og i 'Talekilden' – og i Det Gamle Testamente.

Disse forskere er kommet til, at de 3 evangelister (bevidst eller ubevidst) brugte den historiske Jesus som en personificering af den forventede Messias/Kristus, der, med sin død og opstandelse, skulle forvalte Gudsriget på Jorden. Så vidtløftigt tolkes evangelisterne ikke i dag, men de gamle tekster, herunder 'Fader Vor', fra Bjergprædiken i Mathæus Evangelium, er stadig et must i enhver gudstjeneste.

'Fader Vor, du som er i Himlene! Helliget vorde dit navn; komme dit rige; ske din vilje på jorden, som den sker i Himmelen; giv os i dag vort daglige brød; og forlad os vor skyld, som også vi forlader vore skyldnere; og led os ikke ind i fristelse; men fri os fra det onde; thi dit er Riget og magten og æren i evighed! Amen.'

Denne afmægtighed ligger også i kirkens indgangsbøn; trosbekendelsen og udgangsbønnen. Derfor (som en konsekvens af denne opfattelse) døde Jesus med kærlig tilgivelse for menneskets syndige position. Og den formidling har i århundrede medført, at mennesket – og netop derfor vægtet i gudstjenesten – er at ligne med et 'barn', der ikke magter sit liv uden Jesus' tilgivelse og bistand.

Den kristne prægning ligger også skjult i ateismen, thi heller ikke med den opfattelse stilles fornuftige spørgsmål om den ulogiske afstandtagen fra handling på planetens skrantede tilstand.

Samlet har vi, med den kristne prægning, en afklaring af den manglende omsorg for klimaet.

Den massive og vedvarende prægning på mennesket bør underlægges en rationel sokratiske analyse. *Forfra* igen med en, i dag, vedkommende fortolkning af kristendommens fundament i:

Det Gamle Testamente. Hvor der i begyndelse står: at Gud dannede mennesket Adam af agerjordens muld og blæste *livsånde* i hans næsebor, så han blev *et levende væsen*. Så plantede Gud Livets Træ, og Træet Til Kundskab om godt og ondt. Derpå satte Gud Adam i haven og sagde: "*Af alle træer har du lov at spise, kun af træet til kundskab om godt og ondt må du ikke spise, den dag du spiser deraf skal du visselig dø.*"

Altså:

- *Livsånden* er et billede på bevidstgørelsen af Adam/mennesket. Derefter viser Gud Adam træet om Kundskaben og siger, at dets frugter indeholder oplysning om 'godt og ondt'; om den mening som ligger i Adams bevidstgørelse med livsånden.
- *Efter livsånden* er tilført Adams hjerne, siger Gud, at træet indeholder den oplysning om 'godt og ondt', som han, mennesket Adam just har fået færdig af.
- Adam/mennesket havde med den melding modtaget et naturligt begær for at ville kendes ved sig selv. Den oplysning fandtes i det træ, som Adam selv var skabt af; indrettet/designet ud fra.

Moralen:

Med det oplæg var det ikke mærkeligt, at Adam og Eva (måske tilskyndet af slangen, hvilket kan være ganske underordnet) spiste af æblet. Det var meningen. Handlingen var forudset, der står jo helt klart: - *den dag du spiser deraf*. Altså *ikke hvis* du gør det, men *når* du gør det.

Med en rationel analyse kan man *ikke* sige, at de to mennesker pådrog sig en arvesynd: 'Gud', betragtet som det tænkende menneskets 'Årsag' kan ikke være fejlagtig. De første mennesker skulle, med det givne potentiale i livsånden, netop 'spise af æblet'.

Myterne fortæller om vor fødsel som tænkende mennesker; den spirende bevidsthed om os selv; om begyndelsen på vor tilegnelse af viden her på planeten. (Uden for 'haven').

Altså blev mennesket ikke fejl disponeret. Den mytedannede livsånd i Adams næsebor er i dag forenelig med af de faktiske genmutationer, der, for 40.000 år siden, blev tilført menneskets hjerne. En sandsynlig forklaring på de umådelige smukke og visionære hulemalerier i det sydlige Europa, udført af homo sapiens – netop på den tid.

Den progressive opfattelse af Det Gamle Testaments begyndelse med Skabelsesberetningen og Syndefaldet blev ikke opfattet af de 3 synoptiske evangelister – men af den fjerde evangelist. Johannes.

Johannes Evangeliets begyndelse.

Antikken (flere århundrede før Johannes skrev sit evangelium) rummede Logos-Mystikken. Og der er kvalificerede meninger (herunder min) om, at Johannes Evangeliet var præget af denne filosofi.

Logos-Mystikken er udtryk for det *guddommelige princip* om *verdensfornuften*. Så når Gud i Johannes Evangeliets begyndelse var *Ordet*, altså *verdensfornuften*, og Gud (i vers 4) overlod *Ordet/verdensfornuften* til mennesket, så betyder det, at vi med vor fødsel som mennesker modtog eksistentiel viden om os selv.

Men da indsigt i vor komplicerede verden helt naturligt forudsætter erfaring, så giver det sig selv, at viden ikke, umiddelbart, kan være tilgængelig. Tid og Viden, altså menneskets vidensproces om planetens sammenhæng må betinge forvaltning af den tilførte verdensfornuft. (Som beskrevet, underforstået, i vers 10 og 11).

Verdensfornuften fra Logos-mystikken indflettet i Johannes Evangeliets første kapitel:

1. *I begyndelsen var Ordet/verdensfornuften, og Ordet/verdensfornuften var hos Gud, og Ordet/verdensfornuften var Gud.*
2. *Dette/verdensfornuften var i begyndelsen hos Gud.*
3. *Alt er blevet til ved det/verdensfornuften, og uden det/verdensfornuften blev intet til af det, som er.*
4. *I det/verdensfornuften var liv, og livet/verdensfornuften var menneskets lys.*
5. *Og lyset/verdensfornuften skinner i mørket, og mørket fik ikke bugt med det/verdensfornuften.*
6. *Der fremstod et menneske, udsendt af Gud; hans navn var Johannes.*
7. *Han kom til et vidnesbyrd for at vidne om lyset/verdensfornuften, for at alle skulle komme til tro ved ham.*
8. *Selv var han (Johannes) ikke lyset/verdensfornuften, men han skulle vidne om lyset/verdensfornuften.*
9. *Det sande lys/verdensfornuften/Jesus, som oplyser ethvert menneske, var kommet til verden.*
10. *Han var i verden, og verden var blevet til ved ham, og verden (mennesket i begyndelsen) kendte ham ikke.*
11. *Han kom til sit eget, og hans egne tog ikke imod ham.*

Opsamling:

I 1' og 2' vers skriver Johannes, at Gud alene har/er verdensfornuften. (Før verden var/blev til).

I 3' vers bliver alt/verden til ved/med verdensfornuften. (Fysikken udspringer; fysikken bliver til ved metafysikken).

I 4' vers står, at livet var funderet på verdensfornuft; menneskets lys. Mennesket havde del i verdensfornuften.

I 5' vers bliver mørket/kaos fortrængt af verdensfornuften. (Fysikkens start/udbredelse/progression).

I vers 6,7 og 8 introducerer Johannes sig selv. Han var ikke selv verdensfornuften. Hans lod var at vidne/fortælle om, at mennesket skulle tro på, at vi har del i verdensfornuften.

I vers 9 og 10 skriver Johannes, at Jesus er det rene/sande udtryk for verdensfornuften. Men at verden ikke kendte/opfattede Jesus/verdensfornuften fordi:

I vers 11, at kendskab til verdensfornuften (her underforstået i det progressive aspekt) var betinget af, at mennesket, med opnået erfaring om verden, kan *bære* den; tage *imod* og forvalte viden om verden. (Som Johannes fra Kapitlet 14 citerer Jesus. Og senere, nu personligt – efter Jesus' død – i Kapitel 21 med Johannes egen afsluttede meddelelse om kristendommens anliggende).

Verdensfornuften hos Johannes var forenelig med den livsånde, som blev tilført Adams næsebor/hjerne. Dog, for at begribe Johannes' ærinde: at verdensfornuften (livsånden) ikke kunne være tilgængelig i menneskets fødsel. Livsånden krævede tid og en vidensproces.

Ellers er der en samhørighed i, at livsånden var en hellig ånd tilført Adams hjerne: 'Helligånden', som betød at mennesket, med tid og viden, ville få muligheden for at begribe sig selv.

At mennesket blev helliggjort med en verdensfornuft betyder så, at Jesus *ikke* – med sin død og genopstandelse – kunne eller skulle påtage sig menneskets evige synder. Opgaven var ikke at oprette et Gudsrige med den 'barnetilstand', som Adam og Eva oprindeligt befandt sig i: Jesus' opgave var ikke at fratage mennesket muligheden for, med tid og viden, at begribe sig sin begrundelse i verden. – Som Johannes tager fat på Jesus' sidste samvær med disciplene, i:

Det sidste måltid, var det forum hvor Livsånden/Verdensfornuften forsigtigt (stilet til eftertiden) blev *indflettet* i Jesus' sidste anvisninger til disciplene, fra Kapitel 14 til 16. Dertil, efter Jesus var død, nu med Johannes' egne kommentarer.

Før Kapitel 14 var der, som hos de synoptiske evangelister (dog med forbehold) mere tale om at troen på Jesus, her og nu, gav direkte adgang til frelse og et evigt liv. Det skal sikkert forstås sådan, at Jesus *satte sig i menneskets sted* (som Søren Kierkegaard også formulerede det i sit Hjælpecitat) – for så her i de sidste kapitler (lige før sin død) med fuld styrke at vende tilbage til stoffet i evangeliets indledning: Menneskets fremtidige mulighed for at begribe sig selv.

Fra Kapitlet 14 til 16 ligger:

1. Jesus' kærlige anvisninger til disciplene, efter hans død – tilpasset deres faktiske tidsvilkår med det stof, som de dengang kunne *bære*.
2. Den indflettede meddelelse til *tiden efter Jesus*. Dertil, at Jesus adskillige gange gør opmærksom på, at han taler på Faderens vegne (Jesus taler *ikke af sig selv*). Og videre, at det mere end antydes, at Jesus' opgave her på planeten var afsluttet. (I modsætning til de tre andre evangelister, der opererede med Jesus' genkomst som den frelsende Messias).
3. Endelig drejede det sig *ikke, som det umiddelbart fremgår*, om, at Talsmanden; Sandhedens Ånd; verdens Fyrste eller Helligånden var tiltænkt disciplene, herunder i pinsen. Den antagelse (måske skrevet af Lukas i Apostlenes Gerninger) er ikke vedkommende i Johannes' livsanskuelse. Disse markante 'figurer' blev da heller ikke aktuelle for samtiden. Jeg mener de

henviser til menneskets kommende kendskab til sig selv; til positionen fremme i tiden – når vi bliver modne, både mentalt og videnskabeligt.

Med en nærlæsning vil man opdage, at der hos Johannes ligger en markant afvigelse fra den fortolkning af menneskets afmægtige position, som kirken, i dens mange forgreninger, har vedligeholdt i mere end to årtusinde: En fasttømret meningsdannelse som, trods forskellige udtryk i tid og sted, har været kulturbærende: en mental styrende faktor.

Johannes' formidling er et opgør med traditionel tankegang, oplæg til et paradigmeskift. Et spring væk fra de betryggende rolledannelser, man kender sig selv på. Ganske som Karen Blixen og Søren Kierkegaard ønskede i deres fælles opgør med traditionel overfladiskhed.

Efterfølgende, i *kursiv* – som en opfølgning af evangeliets indledning om verdensfornuften – en vejledende fortolkning af, og kommentarer til de vers, hvor Johannes (indflettet i Jesus' kærlige omsorg for disciplene) skriver om menneskets progressive potentiale.

Kapitel 14.

Vers 10: Tror du ikke, at jeg er i Faderen, og Faderen i mig? De ord, jeg siger til jer, taler jeg ikke af mig selv; men Faderen, som bliver i mig, gør sine gerninger.

For første gang i Kapitel 14 (efter flere gange tidligere i evangeliet) siger Jesus, at Faderen virkede igennem ham med 'tale og gerninger'. Faderen, som var i Jesus, brugte ham til sine gerninger. Jesus talte ikke af sig selv.

Vers 12: Sandelig, sandelig siger jeg eder: den, som tror på mig, han skal også gøre de gerninger, ja, han skal gøre større gerninger, thi jeg går til Faderen,

Helt klart, som vi har erfaret, var denne meddelelse ikke møntet på samtiden, da ingen udførte disse større gerninger. Meddelelsen var (da Jesus gik til Faderen, og blev der) møntet på fremtidens mennesker, som med begreb om verdensfornuften havde muligheden for de større gerninger.

Vers 16: Og jeg vil bede Faderen, og han skal give jer en anden talsmand til at være hos jer til evig tid, Vers 17: sandhedens Ånd, som verden ikke kan tage imod, fordi den ikke ser den og ikke kender den; men I kender den, thi den bliver hos jer og skal være i jer.

Om en hjælpende Talsmand, som faktisk ikke viste sig! - Som Jesus i næste vers forklarede med, at verden (mennesket dengang) ikke kunne tage imod: De kunne, på deres uvidenskabelige stade, ikke kende/honorerer sandhedens Ånd (verdensfornuften) - straks efterfuldt med, at de alligevel kendte til sandheden. Hvilket de altså ikke gjorde, blot vidste de, med Jesus' virke, at sandheden fandtes.

Vers 24: Den, som ikke elsker mig, holder ikke fast ved mit ord; og det ord, I hører, er ikke mit, men Faderens som har sendt mig.

Anden gang i kapitlet gør Jesus opmærksom på, at han formidler Guds ord. Ikke sit eget.

Vers 26: Men Talsmanden, Helligånden, som Faderen vil sende i mit navn, han skal lære jer alle ting og minde jer om alt, hvad jeg har sagt jer. Vers 30: Jeg skal ikke længere tale meget med jer; thi verdens fyrste kommer, og i mig er der intet, som hører ham til;

Her siger Jesus (i denne, måske, oprindelige afslutning af Jesus' samvær med disciplene) at han havde færdiggjort sin opgave. Og (som tidligere sagt) at en mere kompetent efterfølger ville tage tråden op.

- Rettet til disciplene: at de ville få hjælp efter hans død med Helligånden og verdens Fyrste. Der, som bekendt, ikke skete.

- Rettet til eftertiden: at Jesus ikke kunne udtale sig om menneskets fremtidige virkelighed, da den ikke vedkom ham.

Kapitel 15.

Med undtagelse af de to sidste vers, handler dette kapitel om Jesus' kærlige opbakning og løfter til disciplene.

Her skal man bemærke, at der ikke (som fx i Bjergprædiken) stilles strenge krav til mennesket. Det var kærlige anvisninger og opmuntringer om de hårde betingelser, de ville blive udsat for. Disciplene var som grene på Vintræet (Jesus) og tæt forbundne med ham. De var ganske afhængige af Jesus, thi uden ham var de intet. Med det var de altså alligevel, for:

Vers 15: Jeg kalder jer ikke længere tjenere; thi tjenere ved ikke besked med, hvad hans herre gør; men jeg har jeg kaldt venner; thi alt det, jeg har hørt af min Fader, har jeg kundgjort jer.

Vers 16: Ikke I har udvalgt mig, men jeg har udvalgt jer og sat jer til at gå hen og bære frugt, og det er en varig frugt, så at Faderen kan give jer, hvad som helst I beder ham om i mit navn.

Man kan roligt komme til, at der ikke var hold i disse løfter.

Derfor til sidst:

Vers 25: Talsmanden kommer, som jeg skal sende jer fra Faderen, sandhedens Ånd, som udgår fra Faderen, så skal han vidne om mig; Vers 26: men også I skal være vidner; thi I har været med mig fra begyndelsen.

Til disciplene: at Talsmanden, en person, ville komme til dem (igen et løfte som ikke blev overholdt). Men de skulle berette om Jesus. Hvilket de gjorde. De havde kendt ham personligt. De skulle vidne/berette om Jesus.

Til eftertiden: at 'figurerne' Talsmanden og sandhedens Ånd er 'tilstande' som bliver aktuel når mennesket, mentalt og videnskabeligt, kan bære/tage imod verdensfornuften.

Kapitel 16.

Vers 7: Dog, jeg siger jer, at jeg går bort. Thi hvis jeg ikke går bort, kommer Talsmanden ikke til jer; men når jeg går bort herfra, så vil jeg sende ham til jer.

Jesus måtte 'gå bort' (hvilket også skete) for ikke (som i kirkens, også, nuværende praksis) at fastholde mennesket mentalt i en svunden tids vilkår. Og at 'talsmænd' for progressionen fremme tiden (igen når mennesket videnskabeligt og mentalt kunne 'bære' det) skulle henlede opmærksomheden på menneskets aktuelle 'voksens tilstand'.

Vers 12: Jeg har endnu meget at sige jer; men I kan ikke bære det nu.

Samme tema, men nu helt direkte: med disciplenes manglende videnskabelige og mentale kompetencer kunne de ikke bære (opfatte, modtage) information om verdensfornuften. En udtalelse som også afslutter testamente – nu med Johannes' personlige formidling af kristendommen som en progressiv religionsdannelse.

Vers 13: Men når han, sandhedens Ånd, kommer, skal han vejlede jer om hele sandheden; thi han skal ikke tale af sig selv, men alt, hvad han hører, skal han tale, og det, der kommer, skal han forkynde jer.

Denne meddelelse forekommer ikke mindre væsentlig: Nu gentager Johannes (som i vers 7) at sandheden først bliver anskuelig, når Jesus er borte – ikke serveret af en 'alvidende Guru', thi han skal ikke tale af sig selv'. 'Hans' beføjelser er altså opmærksomhed på, at sandheden vil tilhøre eftertiden. Beføjelser som Jesus (ifølge de tidligere vers) måske ikke havde indsigt i – eller, som før nævnt, anskuelser som Jesus, af pædagogiske grunde, hverken kunne og ville udtale sig om.

Vers 14: Han skal herliggøre mig; thi han tager alt mit og forkynder jer det.

Til disciplene er 'Han' er en guddommelig person som skal bekræfte Jesus for dem. Hvilket heller ikke skete.

Til eftertiden: om den fremtidige forståelse af Jesus' progressive ærinde: Omtalen/forkyndelsen af det ærinde. Når tiden bliver moden.

Vers 15: Alt, hvad Faderen har, er mit; derfor sagde jeg, at han skal tage af mit og forkynde jer det. Som ovenstående. Og så kunne Johannes måske her udtrykke, at Jesus netop havde indsigt i

Verdensfornuften – hvilket, i så fald, kunne være i modstrid med afslutningen i Kapitel 14. – Men ifølge det forrige vers kunne det også henvise til, at fremtidens talsmænd ville have den samme eksistentielle uforstand, som (måske) var Jesus til del.

I kapitlets resterende stof lover Jesus (som før i testamentet) flere gange disciplene, at de skal se ham igen; at de skal få vidtrækkende beføjelser, blot de beder i hans navn; at han, Jesus, hidtil har talt til dem i billedtale, men at den tid skal komme, hvor han frit skal forkynde disciplene om Faderen.

Alt sammen skete, som bekendt, ikke. Dog viste Jesus sig, som lovet, for disciplene efter korsfæstelsen. Men – og det må være afgørende – i en kortere periode. Siden har vi ikke set noget til Jesus, trods vedvarende bønner, i århundrede. Fraværet giver det fremadrettede videns aspekt god mening: Jesus døde ikke med evig tilgivelse af menneskets synder, som det fremhæves i påskebegivenheden

Her slutter Jesus' meddelelse til fremtiden.

I det sidste Kapitel 21 skriver Johannes som Jesus' svar til Peter: *Dersom jeg vil, at han (Den elskede discipel) skal leve, indtil jeg kommer, hvad angår det så dig?* En udtalelse der både undrede de øvrige disciple og senere bibelforskere, også fordi Jesus gentog sætningen.

Det var ikke Johannes, det drejede sig om. Det var den progressive livsforståelse der skulle komme til live. Den forståelse angik ikke Peter. Han skulle, på sigt, dø. Som Jesus, lige før denne meddelelse, havde antydnet.

Og så følger: *Det er den discipel, som vidner om dette og har skrevet om dette; og vi ved, at hans vidnesbyrd er sandt.*

Og til sidst i evangeliet: *Der er så meget andet, som Jesus har gjort, og hvis det skulle nedskrives, mener jeg ikke, at hele verden (mennesket) kunne rumme de bøger, som så måtte skrives.* Slut.

Vi kender ikke til det *meget andet, som Jesus har gjort*. At det ikke kunne opfattes var forståeligt, da *verden* (forstået som 'mennesket i hele verden') ikke *kunne rumme* stoffet; *bære* det, som det formuleres i Kapitel 16.

Her, til sidst, har vi en opsamling af evangeliets tema: Det var rettet mod fremtiden, mod de livsbetingelser, som ikke kunne *rummes* dengang. Stoffet var stilet mod den nye videnskabelige tilstand, som, *ved at være ny*, ikke kunne *opfattes* med en autoritetstro tilgang til Biblens første myter.

Derfor kunne Johannes ikke skrive om dette stof – heller ikke om den lange proces, der var forudsætningen for optagelse af den viden, *der ikke kunne skrives om*.

Processen var undervejs. Jesus afsluttede sit virke på vor planet – ikke med et skrig om at Gud havde forladt ham (som i de 3 andre evangelier) men stilfærdigt og afklaret med: *'det er fuldbragt'*. Jesus havde tilsyneladende opfyldt sin mission.

Johannes Evangeliets ægthed

Imidlertid hersker der tvivl om evangeliets ægthed. Flere bibelforskere er kommet til, at der er tilføjet stof til Johannes' oprindelige beskrivelse af Jesus' afsked med disciplene – fra og med Kapitel 14 til Kapitel 16. Dertil i afslutningen, Kapitel 21, hvor forskerne også finder en afvigende sprogbehandling.

Det mener jeg også var tilfælde. Og disse tilføjelser gør ikke evangeliet mindre spændende. Tværtom, for det betyder, at den progressive opfattelse af Jesus' mission var afkodet,

viderebearbejdet og konkluderet af en samtidig gruppe mennesker; en menighed.

Det perspektiv passer stadigvæk med evangeliets sædvanlige tidsangivelse, som det sidste af de fire omkring år 100.

1. Men, at Johannes' bidrag – i den oprindelige afkortede form med ham som ene forfatter – var det første, og tidlige, evangelium med faktisk stof om Jesus.
2. Sammen med de verserende 'Talekilder' og myter om Jesus indpassede de tre andre evangelister også det faktiske stof fra Johannes ind i myterne om jødernes forventede Messias.
3. Johannes' arvtagere havde så senere strammet evangeliet op med deres supplerende bidrag, fra og i Kapitel 14 til 16 og 21.

Måske også med flere markeringer af pointen i det første kapitel efter: *han (Jesus) var i verden, og verden var blevet til ved ham, og verden kendte ham ikke. Han kom til sit eget, og hans egne tog ikke imod ham.* --- Da vi efterfølgende læser, at Johannes Døberen (efter mødet med Jesus) gentog temaet med, at der: *midt iblandt jer står en, som I ikke kender* og videre: *jeg kendte ham ikke* og en gang mere: *jeg kendte ham ikke.*

Disse gentagelser for at spore os ind på det logiske i at vi, her i begyndelsen, uden viden og erfaring, ikke kunne begribe effekten af den Livsånde/Verdensfornuft, vi fik del i. – Sikkert også som en opblødning af den hårde tone i Syndefaldet, hvor Adam og Eva blot blev smidt ud af Haven.

(Her skal det bemærkes, at bibelforskere ikke, som vanligt i evangelierne, har fundet henvisninger til disse bemærkninger fra de andre evangelister).

En anden afvigelse (som forskere også gør opmærksom på) er nøjagtigheden af de typografiske oplysninger i Johannes Evangeliet. Der nævnes brønden i Betesta, der, efter en udgravning, viste de fem søjlegallerier, som Johannes havde skrevet om.

Men den afgørende forskel må være i Nadveren, der hos Johannes (Kapitel 13) forløb som et afdæmpet måltid med fodvask og en opfordring til, at disciplene gjorde det samme for andre. - I modsætning til de 3 andre evangelister, som i Nadveren bandt mennesket med *kød og blod* til Jesus – som en afrunding af det afmægtige stof i 'Fader Vor'. Og andre faste indslag i kirken.

Her, i Nadveren, ser vi formålet hos Mathæus, Markus og Lukas. Disse tre mennesker, som uden kendskab til Jesus (sikkert i god tro) indpassede ham i den mytedannede Kristus/Messias: Menneskets frelser som skulle oprette Gudsriget.

Såfremt det var sandheden, burde det for længst være sket med menneskets skrantende eksistensgrundlag. Og det er ikke tilfælde.

Hos Johannes findes en aktuel menneskeforståelse hvor vort særkende, det religiøse meningsbehov, i dag (måske) kan be-gribes med den spirende viden om vor verdens sammenhæng; helt nye perspektiver på menneskets virkelighed anlagt af Albert Einstein med relativitetsteoriene og af Niels Bohr med kvantemekanikken.

Det er ganske forunderligt og på alle måder et spændende perspektiv, at vi kunne have tilegnet os den indsigt i verden, som billeddannet blev pustet op i Adams hjerne.

Filosofisk opsamling.

I kirkens praksis, om menneskets afmægtighed, har vi begrundelsen for de manglende handlinger på vor sårede planet. Den vinkel indgår ikke i vor filosofi – uanset at kristendommen, som bekendt, er det mentale fundament for vor almene kulturkristendom.

Der er heller ikke fokus på det væsentlige ved mennesket: det behov for mening som er bundet til vort særkende; vort religiøse instinkt. Det var netop humlen hos Platon. I dag bliver vort eksistentielle spørgsmål udskiftet med en ensidig verdslighed, anlagt på en (mere eller mindre anskuelig) trend og modedannelse.

Den mangelfulde indsats i filosofien er en medvirkende årsag til at Johannes' livsanskuelse ikke har været aflæselig. Det er Johannes blevet med vort aktuelle ansvar for klimaet. Tager vi det ansvar, har vi muligheden for at *tage imod/bære* det hengemte potentiale i vor hjerne:

- mytedannet med verdensfornuften/livsånden
- konkret med tilførte genmutationerne i tidlige mennesker – som en bekræftelse af Darwins teori om de episoder i fortiden, hvor mennesket blev udskilt fra aben.

Med en forøget hjernevirksomhed har vi muligheden for at be-gribe de spændende *spor* om vor verdens sammenhæng, som Albert Einstein formulerede med relativitetsteoriene, og i kvantemeknikken som var Niels Bohrs fortjeneste.